

Kultur

Telefon 99353535 E-mail kultur@nordjyske.dk
Adresse Langagervej 1, 9220 Aalborg Øst

Hyldest til Svend Asmussen

JAZZ: Afdøde jazzviolinist Svend Asmussen bliver mindet ved gratis koncert, Vor Frue Kirke, tirsdag aften 13. marts. Niels Ole Sørensen, hammond B3, Mads Trolling, violin, Jacob Fischer, guitar og Espen Laub von Lillienkjold, trommer plus radiojazzmand Peter Tage, som indleder i snak med Fischer.

Porten til fortiden

Af **Bine Madsen**
redaktion@nordjyske.dk

Jeg får helt sug i maven af at være her. Peter Gantzler går gennem gården bag sin barndoms karré. Peger mod lejligheden, hvor han blev født, og vender sig mod den, hvor han siden voksede op. Fra førstesalslejligheden i det, der dengang hed Godthåbs Have, var der fra den ene side udsigt til Frederiksberg Svømmehal og fra den anden side til gården, som i årevis var verdens centrum. Her løb kvarterets unger i timevis og legede og spillede fodbold og lavede drenge-streger.

- Arret her fik jeg, da den der rude blev smadret, siger han og rækker håndledet frem, mens han nikker mod døren til sin opgang. Øjeblikke efter står vi indenfor og dvæler ved gelænderet og trappen, der er det samme som dengang. Og elevatoren. En snæver kasse med plads til max tre personer, som alligevel snildt rummede en håndfuld knægte, der - når de hoppede i takt - kunne få mekanikken til at rykke sig nogle drilske centimeter.

Porten er lukket

I dag er gården lukket inde bag tunge jernporte, og barakkerne foran bygningen er for længst fjernet. På sin vis er alt forandret. Det er et helt andet liv, der bliver levet her næsten 60 år efter Peter Gantzlers ankomst til verden. Alligevel anes et ekko af stemmerne fra de børn, der voksede op dengang og tænkte, at dette var hele deres liv. Og Peter Gantzler forsøger at få greb om det ubegribelige i, at det på den ene side føles som en evighed siden, han løb rundt her i gården sammen med de andre drenge. Så meget er sket siden dengang. På den anden side føles det ikke længere væk, end at man bare skal gå gennem den store port, og så er man pludselig tilbage.

Samme forundring greb Peter Gantzler, da han i efteråret var med til at indspille TV 2's nye serie "Mercur", der handler om den legen-

dariske piratradio, der fra et skib i Øresund brød Statsradiofonis monopol og røg gennem lydturen til de unge lyttere i 1958.

Her var både i familien og i samfundet rigide regler for skal og bør, og rockmusik var noget farligt og fremmed, som man helst ikke skulle flirte for meget med.

- Det er i virkeligheden en smule skræmmende, at det ikke er længere tid siden, at vores samfund var så restriktivt og intolerant, som det jo på mange måder var dengang, siger Peter Gantzler, der i tv-serien spiller den entreprenante hovedpersonens gudfar, en driftigt forretningsmand ved navn Preben Borg.

Verden uden rock

I dag er det svært at forestille sig en verden uden rockmusik, uden valg på alle hylde og uden frihed til at opføre sig stort set, som man vil. Men det var altså den tid, som Radio Mercur gik i luften i, og som Peter Gantzler kom til verden i.

Selv set på afstand kan det være svært at sætte fingeren på, hvad det afsæt betød for drengen Peter. De første erindringsbilleder er i høj grad nærbilleder af hverdagen. Sødsmålk i store glas. Far i færd med at vaske folkevognen nede i gården. Mor i nederdel. En lp med The Beatles, der snurrer på den lille gramfonspiller. Og så i glimt de lidt større begivenheder. Erindringen om at blive kaldt op fra gården, fordi Kennedy var blevet skudt. År senere benovelsen over at sidde foran fjernsynet og følge den utrolige bedrift, da den første mand nogensinde satte sine ben på månen.

- Jeg er jo vokset op i en tid præget af store forandringer. Hvor man på den ene side havde de gamle dyder. Der var ting, man gjorde og ikke gjorde. Og på den anden side blev der langsomt åbnet op mod en større verden. Vi begyndte at rejse, og pludselig fik man ikke længere kun kød og kartofler. Pludselig var der noget, der hed salat, husker han med et grin.

- Jeg savner selvfølgelig ikke det restriktive og intolerante, som også var stærkt tilstede i min barndom, men der var nogle gamle dyder, som jeg godt kan savne. Høfligheden og muligheden for at dvæle ved tingene og glædes over deres værdi. Det mangler lidt i dag, synes jeg, siger Peter Gantzler.

Et forandret landskab

I tv-serien aner man konturerne af de kommende brydninger, men man fornemmer også familiens stærke forventninger. En uddannelse var et privilegium, som man ikke skulle tage let på, uanset hvor vildtvoksende ens drømme i øvrigt var. I

Godthåbs Have nr. 6, 1. sal på Frederiksberg var forventningspresset til gengæld fraværende, sådan som Peter Gantzler husker det. Måske til dels fordi barndommens ubekymrede landskab blev markant forandret, da han som den eneste blandt vennerne blev

skilsmissebarn i en alder af 12 år og året efter mistede sin far.

- Jeg husker min far som ekstremt nærværende. Han tog mig med på fisketure og på skovture, og når jeg spillede fodboldkamp, stod han altid på sidelinjen. Men han talte aldrig om sine forvent-

ninger til, hvad jeg skulle, og da han så døde, var der kun min mor til at påvirke mig, og det var ikke så langsigtet, fortæller Peter Gantzler, der oplevede, hvordan hjemmet i de år i høj grad var præget af morens bekymring.

- Jeg bed derimod tænderne sammen, indtil jeg ikke

Grarup med alle sine stjerner

KONCERT: Vor soulsangerinde Margrete Grarup giver torsdag aften 16. marts koncert med sit all stars band på Huset, Aalborg. Uddannet fra Musikkens. synger Grarup blues og soul med Uffe Steen, guitar, Palle Hjorth, orgel, Niels Mathiasen, sax, Niels Nello Mogensen, bas, Esben Bach, trommer.

Porten her var i Peter Gantzlers barndomsår indgangen til et lille lukket paradis, hvor gårdens børn legede i timevis. I dag er meget forandret. Alligevel vælger minderne frem i det øjeblik, han bevæger sig ind i porten.
Foto: Marie Hald

gjorde det flere dage i træk under optagelserne til tv-serien "The Last Kingdom", så smagte det internationale skuespil af mere.

- Selvom man knokler, uanset hvilken rollen man spiller, så er det for mig stadig et luksusliv. Fordi der er så meget leg forbundet med det. Og fordi jeg får lov til at samarbejde med så mange dygtige mennesker. Så mit arbejde er stadig lige så betydningsfuldt, som det altid har været, men jeg er nok blevet mindre selvhøjtidelig, konstaterer han og dvæler så lidt ved tanken om, hvilken retning han var blevet sendt i, hvis ikke han havde mistet sin far så tidligt.

- Jeg vil sige det sådan, at jeg ikke ved, om jeg overhovedet var blevet skuespiller, hvis min far ikke var død. Måske havde han ansporet mig til at vælge en anden retning. Måske var jeg endt som forretningsmand. Jeg forestiller mig, at jeg faktisk godt kunne være endt som min karakter i "Mercur", Preben Borg. Men sådan er det jo med livet og tiden. Man mister noget og vinder noget andet i stedet - og i dag er jeg lykkelig for, at det var skuespiller, jeg blev, fordi det har åbnet en port til en vigtig forståelse af, hvem jeg er, og hvad jeg kommer fra.

kunne bide dem sammen længere, og så blev jeg ked af det, men det var først mange år senere. For dengang talte man jo ikke ting. Det er også tydeligt i "Mercur". Man talte ikke om følelser. Alting skulle være så ordentligt. Men hvorfor det? Det er fint nok at være ordentlig over for hinanden, men nogle gange må man være uordentlig for at få en dialog om det, der betyder noget.

Luksusliv

Peter Gantzler var et barn, der glædede sig lang tid i forvejen. Knap var det blevet sommerferie, før han begyndte at glæde sig til juleaften. Kommende biografilm lå i månederne før premieren som en spændt forventning. Nye singleudspil fra berømte musikere skabte samme sprøde glæde.

I dag over han sig i at være lidt mere til stede her og nu. Så når man spørger ham, hvad han glæder sig til fremover, siger han i stedet, at der er flere ting, han har lyst til.

Den legesyge begejstring ved jobbet er konstant. Mængden af opgaver i perioder næsten overvældende. Men han vil gerne arbejde endnu mere i udlandet. Selvom det kan lyde mere slidsomt end skønt at stå 10 timer i træk på en pløjemark i Ungarn, sådan som han

Zap fra Badehotellet til Mercur
Tv-serien "Mercur" har premiere mandag klokken 20:45 på TV 2 Charlie. Det er tilrettelagt således, at når "Badehotellet" sender sidste afsnit kan man zappe direkte over og få starten på Mercur.

I 1958 havde Statsradiofonien monopol. Ønskede man at lytte til rock og pop, måtte man i stedet skrue hen på den udenlandske Radio Luxembourg. I 1958 besluttede Peer Jansen og Ib Fogh sig for at bryde monopol ved at udnytte, at radiosending i internationalt farvand kun var reguleret af internationale aftaler for radiospredning, som ikke havde taget højde for et fastliggende skib, der sendte udsendelser rettet mod land. Om det handler tv-serien "Mercur"

Stjerne med egen stil

KONCERT

Macy Gray

★★★★☆

Hvis man går og frygter, at livemusik skal gå hen og blive et ensrettet meterprodukt, hvor den ene koncert ligner den anden, så er det godt, at der findes kunstnere som Macy Gray.

Den amerikanske sangerinde gør tingene på sin helt egen måde, og det gjorde på godt og ondt koncerten i Musikkens Hus fredag aften til en uforglemmelig oplevelse.

Alene hendes fysiske fremtoning var imponerende og fascinerende. Efter sigende 1,80 meter høj på flade fødder, men med høje stiletter og lige så højt hår ragede hun næsten et par meter op i lokalet. Og da hun med 24 minutters forsinkelse endrede scenen med en attitude som en affekteret diva, lod hun ingen i tvivl om, hvem der var aftenens stjerne.

Hendes seneste album "Stripped" er et rendyrket jazzalbum, og da hun havde opkaldt turneen efter dette album, kunne man have forventet, at hun ville diske op med et rent jazz-program.

Det blev dog ikke tilfældet.

Faktisk kom vi rundt i en lang række genrer i aftenens løb, fra pop over blues og disco til jazz med et stænk reggae, leveret overbevisende af et velspillet band, og - da Macy Gray havde fået varmet stemmen op, og lydmanden havde fundet det rette mix - også sunget med bravour.

Den snart 50-årige amerikanske sangerindes vokal er begyndt at lyde lidt slidt, men karakter har den stadig. Med sin hæse sensualitet leder den tankerne hen på store stjerner som Billie Holiday, og jazz er bestemt en oplagt fremtidskarriere for ms. Gray.

At aftenens stjerne ind imellem har levet et hårdt liv, er ingen hemmelighed. Hun har selv været åben omkring sine narkoproblemer, og sangen "Relating to a Psychopath", som åbnede koncerten, er en kras kommentar dertil.

Men skønt hun snølede lidt, når hun talte, og hendes sceneoptræden ind imellem var lidt aparte, var der ingen tegn på, at hun var påvirket af andet end stjernerlykke.

Macy Grays hovedbudskab var, at når hun og bandet nu var kommet hele vejen fra USA for at optræde for os, kunne alle vi "sexede mennesker" i det mindste danse sammen med hende. Og efter en håndfuld sange var publikum efterhånden varmet så meget op, at vi under den bluesinspirerede "Annabelle" fra det nye album rejste os og udførte lidt akavede dansetrin på de få kvadratcentimeter, der var til rådighed mellem stolestederne.

Herfra blev stemningen bare bedre og bedre, og det var noget af et antikklimaks, at koncerten stoppede efter mindre end en time.

Der var ekstranumre, jo, men et af dem var en temmelig ligegyldig trom-

Macy Gray fyldte Musikkens Hus ud med sin helt specielle personlighed og fik halvvejs i den desværre alt for korte koncert hevet publikum op af stolestederne.

Foto: René Jeppesen

mesolo, inden Macy og resten af bandet vendte tilbage og gav hendes suverænt største hit "I Try", elegant iblandet nogle strofer af Bob Marleys "Everything's gonna be alright", inden hun sluttede festen definitivt og symbolsk med Sinatra-klassikeren "My Way".

Som koncert betragtet var showet lige kort nok til at få topkarakter. Som musikalsk oplevelse var det pænt over middel. Men den virkelige attraktion var Macy Grays personlighed.

Hun er sin egen og gør tingene på sin egen måde. I en mere og mere glatpoleret musikindustri er det på alle måder opløftende. Måske var hun blevet en større stjerne, hvis hun var gået på kompromis og havde reproduceret sig selv, da hun ved årtusindeskiftet fik hul igennem med "I Try".

I stedet har hun valgt at prøve sig selv af som skuespiller, udforske forskellige musikgenrer og i det hele taget gøre, hvad hun har lyst til.

Selvironisk afsluttede hun koncerten med at tage mobilbilleder af publikum. Billederne var angiveligt til hendes mor, så hun kunne se, at datteren har et rigtigt job. Det tror mor stadig ikke på efter alle disse år.

Lars Aare

lars.aare@nordjyske.dk

■ Macy Gray

Musikkens Hus fredag aften
Sættliste: Relating to a Psychopath, Why didn't you call me, Caligula, Creep, Annabelle, She ain't right for you, Sweet Baby, Sexual Revolution/Do ya think I'm sexy, Beauty in the World.

Ekstra: I Try, My Way